

BIZKAIA GAZTEAK ESTRATEGIA

2030

AURKIBIDEA

AUR- KIBI- DEA

SARRERA	4
A. TESTUINGURUA ETA ARRAZOIA	
A.1. Erreferentziazko plangintzak	6
A.2. Bizkaiko gazteen egoera	8
A.3. Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa	10
B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA	
B.1. Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	13
B.2. Printzipioak	16
B.3. Helburu estrategikoak	18
B.4. Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	26
B.5. Estrategiaren hiru alderdiak	28
B.6. Jarraipena eta ebaluazioa	31
B.7. Aginte-taula integrala	38
GJHEN, EUROPAKO XEDEEN ETA BIZKAIA EGITEN PROGRAMAREN LOTURA-TAULAK	
- 17 GJH-EI EGINDAKO EKARPENA (Maila Anitzeko Agenda Euskadi Basque Contry 2030)	42
- GAZTERIAREN EUROPAKO 11 HELBURUEI EGINDAKO EKARPENA	43
- BIZKAIA EGITEN 2019-2023KO 4 ARDATZEI EGINDAKO EKARPENA	44

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak

B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

SARRERA

Gizartea gero eta azkarrago eraldatzen ari da, eta aldaketek pentsa litezkeen alderdi eta eremu guztiei eragiten dizkiete. Testuinguru likido horretan, zaila da epe ertainean etorkizuneko agertokia definitzea. Dena den, Bizkaian seguruenik azalduko diren zenbait osagai adieraz daitezke, hala nola digitalizazioa, lan-merkatuaren eraldaketa etengabea, globalizazioa eta garapen-jasangarria, beste joera batzuen artean. Bizkaiko Foru Aldundiaren erantzukizuna da gazteei laguntzea, erresilientzia handiagoa izan dezaten eta paradigma berrien bidez inguruneko aldaketei aurre egiteko eta horiek aprobeztatzeko gai izan daitezen. Modu horretan bakarrik hobetu ahal izango dira Lurraldeko ongizatea eta bizi-kalitatea.

Bizkaia Gazteak 2030 proiektua etorkizunerako bidean oinarritzko abiapuntua da, Bizkaiko gazteen politiketarako erreferentziazko markoa eratzen den bitartean. Agiri hau iparrorratza da Lurraldean 15 eta 29 urte bitarteko pertsonentzat esku-hartzeak definitu, bultzatu eta koordinatzeko, eta politikaguztien bideek taldearen behar eta eskeei erantzuten dietela bermatzen du. Halaber, **Bizkaia Gazteak 2030** estrategiak gazteen eskubideak bermatzeko eta haien banakako autonomia-gaitasuna eta erkidegoan duten partaidetza handitzeko lan egingo

du. Gazteei tresnak emango zaizkie pertsona gazte gisa garatzen eta fase heldura pasatzen laguntzeko, gehiegi babesten duten planteamenduak alde batera utzita.

Estrategiaren ikuspegia, printzipioak eta helburuak ardazteko hiru zutabe erabili dira. Lehen zutabea erkidegoko, estatuko, Europako eta munduko zenbait agiri "parekidek" osatzen dute; arau, plan eta estrategien multzo bat da, tokian/lurraldean esku-hartzea gainerako testuinguruekin eta helburuak partekatzen dituzten erakundeekin bat etortzeko. Bigarren zutabea aurreko agiriari, **Bizkaia Gazteak 2020** estrategiari, buruzko ebaluazioa eta hausnarketa da. Ekintzen eta estrategia kudeatzeko egituraren beraren efizientzian eta eraginkortasunean aurrera egiteko balio handiko ikaskuntza eman du. Hirugarren zutabea, ziurrenik garrantzitsuena, gazteen eskeak eta beharrak ezagutzea da. Informazio hori eskuratzeko, lehen eta bigarren mailako iturrietara jo da. Gazteekin elkarrizketa antolatuak egin dira, eta bide horretatik eutsiko dio foru erakundeak.

A. TESTUINGURUA ETA ARRAZOIA

A.1. Erreferentziazko plangintzak

A.2. Bizkaiko gazteen egoera

A.3. Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak

B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

A. TESTUINGURUA ETA ARRAZOIA

A.1. Erreferentziazko plangintzak

Bizkaia Gazteak 2030 strategiaren helburua da gazteentzako erabilgarria izatea: bere zeregina da hurrengo hamarkadan talde horrentzako foruko esku-hartze guztiak antolatu eta bideratzea. Aurrekoaren ildotik, Bizkaiko Foru Aldundiak foru, autonomia-erkidego, estatu eta nazioarteko plangintza estrategikoen helburuak bereak egin ditu, maila anitzeko koherentzia ezinbestekoa delakoan gazteen beharrei erantzun erkidea emateko. Horrenbestez, nazioarteko, autonomia-erkidegoko eta tokiko esparruarekin lerrokatu da.

Ikuspegi globalenetik abiatuta, estrategia egiteko lehen aipamena **Nazio Batuetako 2030 Agenda eta Garapen Jasangarrirako haren 17 helburuak**¹(GJH) dira. Helburu horiek munduak hartutako konpromisoak dira, eta gobernuek nahiz gizarte- eta ekonomia-eragileek partekatzen dituzte, gizadiarentzat garrantzi kritikoa duten erronkei arduraz eta modu koordinatuan erantzuteko: pobrezia, genero-berdintasuna, aukera-berdintasuna, hezkuntza, enplegua,

klima-aldaketa... *Bizkaia Gazteak 2030* strategiak helburu horiek bereganatu eta Lurraldearen tokiko errealitateari irauli dizkio, beraz, bat dator **Basque Country 2030 Agendarekin**², zeinetan adierazten den Euskadiko erakundeek nola lagunduko duten GJH bakoitza lortzeko. Aldundiak ere konpromisoa hartu du oraingo eta etorkizuneko belaunaldi gazteei Bizkaia hobea uzteko, inor atzean gelditu gabe eta gizakiaren ongizatea eta garapena finkatuta.

Gaztediaren Europar Estrategia 2019-2027³ da bigarren erreferentzia nagusia *Bizkaia Gazteak 2030* estrategiarako. Hiru arlotan egituratzen da: *“nahastea, konektatzea eta gaitzea”*; horrez gain, hamaika jomuga ditu gazteen bizi-baldintzak hobetzeko eta elkartasunerako eta gizarte-aldaketa positiborako eragile gisa gaztediaren rola indartzeko. Ildo horri jarraikiz, Europar Batasunak aparteko ahaleginetan dihardu kohorte berriek gizabidezko jarrera areagotzeko, garapen jasangarrirako eta inklusiborako erkidego-balioen buru izateko eta gizarte- eta erakunde-ingurunea hobetzearen aldeko zaletasunaz baliatzeko. *Bizkaia Gazteak 2030* estrategia 2022an abiarazi da **Gaztediaren**

¹ Garapen Jasangarrirako Jomugak eta Helburuak (Nazio Batuak).

² Euskadi Basque Country 2030 Maila Anitzeko Agenda (Eusko Jaurlaritza).

³ Gaztediarentzat EBren Estrategia (Europar Batzordea).

A. TESTUINGURUA ETA ARRAZOAIA

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak

B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA

B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-termino integrala

LOTURA-TAULAK

Lotura-terminoak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

Europar Urtearekin⁴ batera, gazteen bizi-kalitatean pandemiak ekarri dituen ondoreei aurre egiteko eta Europa eta Bizkaia ekologikoago, inklusiboago eta berdinarantz aurrerapausoak berreskuratzeko konpromiso irmoaz.

Erkidegoan, *Bizkaia Gazteak 2030* strategiak bidokumentu nagusiri erreparatu die: **Erronka Demografikorako 2030 Euskal Strategiaren⁵** proposamenari eta **Gaztediari buruzko Euskal Legearen Proiektuari⁶**.

Lehenengo agiriak Euskadiko biztanleriaren egituraren gaineko arazoa du aztergai. Jaiotza- eta ugaltze-tasei erreparatuz, Europar Batasunaren atzealdean gaude, beraz, neurri zuzentzaileak hartzen ez badira eta migrazio-saldoak egungo joera positiboa galtzen badu, epe ertainean biztanleria modu adierazgarrian jaitsiko da. Gazteek emantzipatzeko zailtasunak dituzte (lan-ezegonkortasuna, etxebizitza garestiak...), hortaz, haien bizi-itxaropenak mugatuta daude, eta, ondorioz, bizitzari eta inguruneari buruz pertzepzio negatiboa dute, baina, aldi berean, gizartean ere eragiten du, ekonomia eta ongizate-estatuari euste aldera, belaunaldi-ordezkapena kolokan baitago.

Gaztediari buruzko Euskal Legearen proiektua ildo beretik doa. Hala, administrazioari presa sartzen dio besteak beste, honako egoera hauek zuzentzeko: ekonomia- eta familia-mendekotasuna, lanbide-trantsizioen

konplexutasuna, familiarik emantzipatzean eta bizi heldura pasatzean atzeratzea. *Bizkaia Gazteak 2030* estrategia Eusko Jaurlaritzarekin bat dator, eta gazteen autonomia mugatu, beren bizitza gidatzea eragotzi eta behar-egoeran dauden aukera-berdintasuna higatzen duten faktoreen gainean zuzenean esku-hartzea planteatzen du.

Lurraldean, estrategia hau Bizkaiko Foru Aldundiaren **Bizkaia Egiten 2019-2023 Agintaldiko Planarekin⁷** lerrokatzen da. Legealdirako ibilbide nagusia da, eta lehentasunez gauzatzeko 120 jarduketa ditu. Horietako batzuetan ikuspegi sozioekonomikotik gazteak protagonista azpimarragarriak dira. Halako jomuga bat da *“gazteentzako enpleguen kalitatea eta aukera-berdintasuna”* eta bereziki langabeziaren eta ezegonkortasunaren errealitateei erreparatzea, gaztediaren ehuneko garrantzitsuari egituraz eragiten baitizkiote eta ondorio pertsonalak nahiz kolektiboak baitakartzate.

Zazpi agiri estrategiko horiek aztertu dira, eta guztiak argi eta garbi Bizkaiko gazteekin lan egiteko erronka eta lehentasun berak dituzte: **emantzipatzea eta gizartea eraikitzean protagonismoa.**

⁴ 2022 Gaztediaren Europar Urtea (Europar Legebiltzarra).

⁵ Erronka Demografikorako 2030 Euskal Strategiaren proposamena (Eusko Jaurlaritza eta Foru Aldundiak).

⁶ Gaztediari buruzko Legearen proiektua (2020-11-24ko Gobernu Kontseilua) (Eusko Jaurlaritza).

⁷ Bizkaia Egiten 2019-2023 (Bizkaiko Foru Aldundia).

A.1	A.2	A.3
Erreferentziatzeko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2	B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak	Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

A. TESTUINGURUA ETA ARRAZOIA

A.2. Bizkaiko gazteen egoera

Errealitateari buruzko informazioa izateak ezagutzea eta ulertzea ahalbidetzen du, gerora, ebidentzietatik abiatuta jarduteko. Azkeneko urteetan Bizkaiko Foru Aldundiak eredu baten gainean lan egin du eta, ondorioz, Lurraldeko gaztediaren egoera monitorizatzeko sistema du bi tresnekin: urteko **diagnostikoari buruzko txostenak**¹, gaztediaren plangintza-estrategikoarekin lotutakoak, eta **Gazteen Ikusmuga**² azterketak.

Diagnostikoari buruzko txostenek Aldundiak esku hartzen duen alor nagusietan gazteen ikuspegi sinkronikoa eta diakronikoa ematen dute. Seriea 2017an hasi zen, eta urteko argitalpen bana gauzatu da. Hainbat iturritako (Gaztediaren Euskal Behatokia, Eustat, EIN, Eusko Jaurlaritzako Prospekzio Soziologikoaren Kabinetea...) 140 adierazletik gorako datu-baseaz elikatzen da, eta informazio horri esker, politikak diseinatzean erabakiak hobe hartzen dira.

Bestalde, *Gazteen Ikusmuga* hamabostean behin foruak esku hartzen duen alor interesgarrienetan Bizkaiko gazteen ikuspuntuak, iritziak eta jarrerak biltzen ditu. Hain zuzen ere, bere balioa da foruko esku-hartzeen eraginak gazteei hurbiltzea eta eskualdeen araberako informazioa eskuratzea.

Illo horri eutsiz, estrategia honek abiapuntutzat hartu ditu *Gazteen Ikusmuga 2020* azterketaren bitartez gazteek azaldu dituzten beharrak. Arazo garrantzitsuenen gainean galdetzen zaienean, argi eta garbi erantzuten dute: lana (% 57), ekonomia (% 27), etxebizitza (% 17), COVIDa (% 13) eta prestakuntza (% 10). *Bizkaia Gazteak* strategiaren lehentasunak argiak dira.

Enpleguaren arloan, adibidez, gazteen % 43k lana aldatuko luke ahal izango balu, ziurrenik, ezegonkortasun eta behin-behineko baldintzetatik ihes egiteko edo prestakuntzarekin bat datorren bat bilatzeko. Halaber, emantzipazioari buruzko iritziak neurri handian eremu ekonomikoarekin lotzen dira. Gazteen % 42k familiaren diru-sarrerak baino ez ditu, eta % 70en esanetan, etxebizitza garestia izatea da haien kabuz bizitzeko zailtasun nagusia.

¹ Gaztedi Bizkaia 2020 – Gaztediari buruzko Diagnostikoa (Bizkaiko Foru Aldundia).

² Gaztediari buruzko argitalpenak eta azterketak (Bizkaiko Foru Aldundia).

A. TESTUINGURUA ETA ARRAZOAIA

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak

B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA

B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

LOTURA-TAULAK

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

Aldundiak *“COVID-19a eta Bizkaiko gazteak: eragin sozioekonomikoaren analisia”³* izenburupean berriazko azterketa egin du gazteengan pandemiaren ondoriokezagutzeko. Azterketak ondorioztatutakoaren arabera, 2020. urtean aldaketa-olatu iritsi da, eta taldearen errealitatea aldatu da. Hala, gazteen egiturazko zenbait arazo larriagotu dira eta bestelako berriak azaldu ere bai. Izan ere, gazteek bereziki jasan dituzte bizitzaren gizarte-alderdi ukiezin gaineko eraginak: gazteen % 50ek adierazitakoari jarraikiz, pandemiak modu adierazgarrien eragin die aldarrean eta ia % 60k uste du gizarte-harremanak gutxitu direla. Ekonomia- eta prestakuntza-egoeretan ere eragin du, baina gazteenganako “pandemiaren kalteetan” ez daude lehenengo tokietan.

Horiek eta beste alderdi batzuk dira 2022. urtearen hasieran gazteen errealitatearen gune, eta esku-hartze publikoaren bidez epe laburrean erantzun beharzaie. Aldundiak, ordea, errealitatearen irakurketa horietengabe eguneratzeko konpromisoa berresten du. Horretarako, entzute aktiboa, ikerketa soziologikoa eta partaidetza erabiliko ditu, hurrengo hamarkadan azaltzen diren beharrei eta eskeei erantzun ahal izateko.

³ COVID-19a eta Bizkaiko gazteak: eragin sozioekonomikoaren analisia.

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2	B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak	Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

A. TESTUINGURUA ETA ARRAZOIA

A.3. Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

Estrategia honen azkeneko inputa bere aurrekoa da, **Gaztedi Bizkaia 2020** alegia. 2020. eta 2021. urteen artean ebaluatu da, eta ikaskuntza estrategikoak nahiz operatiboak lortu dira.

Batetik, 2016-2020 denboraldian Lurraldeko gazteen eskubideen alde lan egin da, eta, xede horrez, zortzi esku-hartze arlotara jo da. Horiei esker, banako autonomia eta erkidegoan gazteen partaidetza hobetu dira. Ebaluazioaren babesean, erronka horiek amaitutzat ematetik urrun, indarrean jarraitzen dute, eta oraindik lehentasuna dute nahiz azpimarratu behar dira. Bestalde,

bost urte hauetan kudeaketa-sistemak eta -egiturak antolatu dira, eta hobekuntzak foru dekretuetan adierazi dira, zeinetan batzorde batzuen osaera eta funtzioak berri eta eguneratu diren.

Ondoren, *Gaztedi Bizkaia 2020*ren sendotasun nagusiak, *Bizkaia Gazteak 2030* estrategiak beretzat jo eta finkatzen jarraituko dituenak, laburbiltzen dira:

- ✓ Gazteak esku hartzeko orduan eremu estrategikoa dira; eraginaren ikuspegitik politika publikoen erdian kokatu behar dira.
- ✓ Gazteen beharrei erantzutean eraginkorrak izan diren gazteen politikari babes irmoa eta etengabea eman die. Urtez urte programak eguneratzen dira eta hobe kudeatu ere bai.
- ✓ Gaztediaren arloan baterako lana eta koordinazioa bizitu dira. *Gaztedi Bizkaia* planaren denboraldian foruko sail guztietan zeharkakotasuna eta gazteen ikuspegia ziurtatzeko egiturak zehaztu dira, eta gazteen arteko topaketa-guneak nahiz udal, eskualde eta foruko *policy-maker* izenekoak definitu dira.

A. TESTUINGURUA ETA ARRAZOAIA

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA

B.1	B.2	B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak	Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

LOTURA-TAULAK

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

Modu berean, *Gaztedi Bizkaia 2020*ren hobekuntza-arloak daude. Izan ere, *Bizkaia Gazteak 2030* strategiaren inplementazio-denboraldian kontuan hartzekoak dira:

- ✓ Funtsezkoa da gazteen behar guztiei aurre egiten zaiela bermatzea eta horien arabera plangintza doitzea.
- ✓ Programak garatzen hasten direnetik gazteen partaidetza oinarritzkoa da, eta, gainera, gazteen eta Bizkaiko Foru Aldundiaren artean zuzeneko harremana bizitu behar da.
- ✓ Topaketa-guneen bitartez gazteen arloan esku hartzen duten erakunde- eta gizarte-eragileen koordinazioa finkatzea ezinbestekoa da.
- ✓ Gazteen programak hobe zabaldu beharko lirateke eta eskura dauden zerbitzuak eta baliabideak aditzera eman ere bai. Horretarako, gazte kodea eta funtsezko eragileekin aliantzak erabili beharko lirateke.
- ✓ Nahitaez prozesu berriak sistematizatu behar dira adierazleen eta ebaluazioen bidez programen irismena eta eragina ezagutzeko.

“**Bizkaia Gazteak 2030** estrategia ikaskuntza horietan elikatzen da, hurrengo urteetako funtzionamenduan aplikatzeko.”

B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA

B.1. Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa

B.2. Printzipioak

B.3. Helburu estrategikokoak

B.4. Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik

B.5. Estrategiaren hiru alderdiak

B.6. Jarraipena eta ebaluazioa

B.7. Aginte-taula integrala

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa

B.2
Printzipioak

B.3
Helburu estrategikoak

B.4
Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik

B.5
Estrategiaren hiru alderdiak

B.6
Jarraipena eta ebaluazioa

B.7
Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA

B.1. Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa

Bizkaiko Foru Aldundia belaunaldi gazteen arazo anitzez eta eskeez nahiz taldeak ematen dituen konponbide-proposamenez jakitun da. Izan ere, ez dago gazteen errealitate bakarra, hainbat errealitate baizik, eta aldakorak zein konplexuak dira, beraz, gaztediaren eremuan esku-hartze publikoak gero eta eskakizun gehiago ditu. Testuinguru konplexu honetan garrantzitsua da gazteen lehentasunak eta eskeen eta beharren gune diren gaiak egoki bideratzea. Zorionez, erkidegoko eta nazioarteko gazteentzako plangintzak eta haien iritzi-azterketen arabera gazteen eskeak bat datoz eta argi identifikatzen dituzte foruko esku-hartzearen bi erronka handiak:

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa

B.2
Printzipioak

B.3
Helburu estrategikoak

B.4
Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik

B.5
Estrategiaren hiru alderdiak

B.6
Jarraipena eta ebaluazioa

B.7
Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

1. Erronka EMANTZIPAZIOA

“GAZTEEN EMANTZIPAZIO-PROZESUAK AURRERATZEA”

18 eta 34 urte bitarteko pertsonen herena bakarrik bizi da independente, eta Lurraldean batez beste emantzipatzeko adina 30 urtekoa da. Datuak azken urteetan hor geldirik dirau. Emantzipazio-tasa txiki eta berantiar horren arrazoiak lan-merkatuarekin zerikusia dute. Langabeziak gazteen % 20ri eragiten dio, eta lanean diharduten hirutik bi aldi baterako lanean ari dira. Dena den, higiezinaren merkatuari ere lotzen zaio: etxebizitza ordaintzeko hilean gazteen batezbesteko ordainsariaren % 50 baino gehiago erabili behar da, eta askorentzat ez da bidezkoa.

Emantzipazioa atzeratzeak edo ezinezkoa izateak gazteengan atsekabe izugarria sortzen du. Haien bizi-itxaropenak ezin dira bete, eta etsi egin beharrean daude beren bizitza-proiektua gauzatzeko aukerak txikiak direlako. Baina emantzipazioaren arazoa ez da bakarrik gazteena; gizartean ere eragin negatiboa du, jaiotza-tasa murrizten baita eta ongizate-estatua mantentzeko belaunaldi-ordezkapena arriskuan baitago.

Egoera hori kontuan hartuta, Bizkaiko Foru Aldundiak premiaz aurre egin behar dizkie emantzipatzeko oztopoei eta irmoki lagundu behar du gazteek bizitza independente eta autonomora iristeko.

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa

B.2	B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Printzipioak	Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

2. Erronka GIZARTE-ERAIKUNTZA

“GAZTEAK GIZARTEA ERALDATU ETA ERAIKITZEKO PROZESUAREN KATALIZATZAILE BIHURTZEA”

Gazteek balioak dituzte Bizkaiko gizartea gero eta zuzenagoa eta gizatiarragoa izateko. Kohorte gazteen jarrerei eta ikuspegiei erreparatuz, desberdintasunen eta aniztasunaren aurrean Bizkaia inklusiboa, solidarioa, berdina eta tolerantzia izango da eta garapen jasangarriaren alde konprometituko da. Nahiz eta gizarte-tonua konstruktiboa izan, zenbait faktorek, besteak beste, ziurgabetasun ekonomikoak, gizarte-desberdinkeriek, gizarte-bazterketaren egoerek eta politikatik urruntzeak, gizartean gazteek duten konfiantza arriskuan jartzen dute, baztertu, gizarte-geldotasuna ekarri eta testuingurua hobetzeko motibaziorik eza izateaz gain. Europar Batasunak berak ohartarazi du bere gazteentzako estrategian bazterketa sozioekonomikoaren eta bazterketa demokratikoaren arteko harremanari buruz: *“Gazteak desabantaila-egoeran daudenean, ez dira hain aktiboak eta erakundeetan konfiantza gutxiago dute. Europak ezin dezake gazteen talentua alferrik galdu, ez eta gizarte-bazterketa eta interes gabezia bultzatu ere”*¹.

Arlo honetan Bizkaiko Foru Aldundiaren zeregina da Lurraldeko gazteen gizabidezko balioak ereiten jarraitzea eta gizarte-aldaketa positiborako jarduketak eta ohiturak bultzatzea, hala nola, asoziazionismoa, boluntariora eta politika publikoak diseinatzeko orduan partaidetza aktiboa.

Bizkaia Gazteak 2030 estrategiak bi erronka hauei ilusioz egingo die aurre eta 15 eta 29 urte bitarteko pertsonen beharrei erantzun osoa ematea planteatzen du, aurreko eta ondorengo adin-tarteak baztertu gabe, eta betiere eskumen-esparruarekin bat etorritik.

¹ Europar Batasuneko Kontseiluaren eta estatu kideetako gobernuetako ordezkarien Ebazpena, gaztediaren eremuan europar kooperaziorako esparruari buruzkoa: Gazteentzako Europar Batasunaren Estrategia 2019-2027 (Europar Batasunaren Kontseilua).

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak

B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA

B.2. Printzipioak

Printzipioak gazteeneremuan esku hartzeko irizpide gidariak eta inspiratzaileak dira, eta *Bizkaia Gazteak 2030* strategiaren esparruan politika eta programa

guztiei atxikiko zaizkie:

Errealitatea ezagutzea

Aukera-berdintasuna

Ikuspegi gaztea

Erantzukizuna baliabideak erabiltzeko orduan

Hurbiltasuna

Partaidetza

Gardentasuna eta kontuak ematea

Berrikuntza eta trebakuntza

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2	B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak	Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

Errealitatea ezagutzea.

Gazteentzako politikek gazteen behar enpiriko eta frogagarriari erantzungo dizkiete, besteak beste, honako tresnen bitartez lortu ondoren: gazteen errealitatea monitorizatzeko adierazleen panela, Aldundiaren azterketa eta ikerketa soziologikoak eta gazteekin harremanetan jarduteko egiturak.

Aukera-berdintasuna. Politikak eta programak unibertsalak izango dira. Pertsona guztiei sarbidea baldintza berberetan bermatuko zaie, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako 4/2018 Foru Araua aplikatuz.

Ikuspegi gaztea. Foruko politika guztiek, sail arduraduna alde batera, gazteenganako eraginaren ikuspegi izango dute. Ahal denean, foruko programek ekintza positiboak garatuko dituzte, estrategia honetan

dauden jomugak betetzen laguntzeko.

Erantzukizuna baliabideak erabiltzeko orduan.

Bizkaiko Foru Aldundiko sailek eta Lurralde Historikoko tokiko erakundeek beren jarduketak koordinatuko dituzte baliabideak arrazionaltasunez eta eraginkortasunez erabiltzeko. Modu berean, Eusko Jaurlaritzarekin lankidetzan jardungo da ez bikoizteko eta elkarlaneko lan-aukerak hautemateko.

Hurbiltasuna. Gazteentzako jarduerak, zerbitzuak eta ekipamenduak tokian eman behar dira, hau da, deszentralizazioa eta herritarrenganako hurbiltasuna garatuz.

Partaidetza. Bizkaia Gazteak 2030 estrategiaren bokazioa da gazteentzako politiken bizikloko fase guztietan (diseinutik

ebaluaziora) gazteak protagonistak izatea. Xede horrez, foruko eragileen eta gazteen artean solaserako eta batera sortzeko guneak eratuko dira.

Gardentasuna eta kontuak ematea.

Gazteentzako zerbitzuei eta programei buruzko informazioa etengabe eskuratu ahalko da. Ebaluazioen emaitzak gazteei itzuliko zaizkie.

Berrikuntza eta trebakuntza.

Gazteentzako estrategia eta politikak etengabeko hobekuntza-prozesuak izango dituzte. Ikuspegiak, metodologiak eta sistematikak birpentsatuko dira, hartzaileen behar eta eske aldakorrei hobe erantzuteko.

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak

B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA

B.3. Helburu estrategikoak

B.3 Helburu estrategikoak.

Bizkaia Gazteak 2030 strategiaren erronka nagusiak (emantzipazioa eta gizarte-eraikuntza) hurrengo hamarkadan osatu beharreko bi puzzle dira. Horretarako, zehatz-mehatz identifikatu eta antolatu behar da pieza bakoitza, hau da, helburu estrategiko bakoitza.

“Emantzipazioa” erronkan gazteen emantzipazio-prozesuak aurreratu nahi dira. Helburu hartara iristeko ezinbestekoak dira prestakuntza egokia, kalitatezko enplegua, etxebizitza duin eta merkea eta familia-guneak sortzeko laguntza irmoak.

“Gizarte-eraikuntza” erronkan xedea da gazteak euskal gizartearen protagonista bihurtzea. Horretarako, nahitaezkoak dira gizarteratzea eta motibazioa ziurtatzea, gazteen nortasun-dibertsitatearen aberastasuna aprobetxatzea, osasuna bermatzea eta eraginkortasunez parte hartzeko aukerak ematea, besteak beste.

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak

B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

Lotura-etaulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

1. erronka. Gazteen emantzipazio- prozesuak aurreratzea

EMANTZIPAZIOA

“Gazteei baldintzak, aukerak eta laguntzak ematea beren bizi- eta familia-proiektuak gehiago betetzeko”

PRESTAKUNTZA	Laneratzeko gaitasunak eta trebakuntza eskaintzea.
ENPLEGUA	Gazteentzako kalitatezko enplegua sustatzea, besteren edo norberaren kontura.
ETXEBIZITZA	Gazteen emantzipazioa erraztu eta aurreratzea.
FAMILIA	Familia-unitate berriak era daitezen sustatzea, nahi izanez gero, seme-alabak izateko.

PRESTAKUNTZA

ENPLEGUA

ETXEBIZITZA

FAMILIA

.....

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak

B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

PRESTAKUNTZA. Gazte osasuntsuak eta positiboak bermatzeko abiapuntua da hezkuntza. Nazio Batuek GJHetan dioten bezala, kalitatezko hezkuntzak pobrezia eta bazterketaren arriskuak murrizten ditu, eta gizarte osasuntsuagoak, gizatiarragoak, kritikoagoak eta ingurunearekin konprometituagoak eratzen dira. Hezkuntza-adierazle asko EBren antzeko parametroetan eta positiboetan daude, hala nola eskola uztearen tasa (% 10¹) edo goi-mailako ikasketena (% 53²). Hala eta guztiz ere, errealitateari erreparatuz gero, gazteen zati batek laneratzeko zailtasunak ditu, **gaitasun- eta lanbide-**profila etengabe aldatzen ari den merkatuko eskeei egokitzen ez zaielako: % 25ek³ ez du bere ikasketekin bat datorren enplegurik aurkitzen eta % 9k⁴ ez du ikasten, ez eta lanik egiten ere, eta aukerak negatiboak dira. Gaitasun eskatuenetan prestakuntza eta lanbide-trebakuntza dira Bizkaiko Foru Aldundiak kontuan hartu beharreko lan-ildo batzuk Bizkaiko enpresak talentu gazteaz elikatzeko eta belaunaldi-ordezkapena egiteko.

ENPLEGUA. Gutxi emantzipatzeko arrazoi nagusiak dira lan-merkatuarekin lotutakoak, bereziki **lan-baldintzak**. Langabezia (% 23⁵), behin-behinekotasuna (% 62⁶) eta lanaldi partziala (% 31⁷), askotan nahi gabekoa; baldintza horiek guztiak prekarietate-hesiak dira bizi-proiektu autonomoei ekiteko, ziurgabetasunean bizitzera behartzen baitute. Horren ondorioz, gazteen zati garrantzitsu bati zaila suertatzen zaio independizatzea eta proiektu pertsonala nahiz familia-proiektua garatzea, diru-sarrera egonkorak ez baititu. Foru Aldundiak oso gogoan du Lurraldean gazteen kontratazioa eta ekintzailatza lagundu behar dituela, batez ere hazkuntza-ahalmen handiena duten sektoreetan, hala nola trantsizio berdean eta digitalizazioan.

¹ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Hezkuntza-arloa.

² Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Hezkuntza-arloa.

³ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Enplegu eta egoera ekonomikoaren arloa.

⁴ Biztanleria jardueraren arabera (Eustat eta Eurostat).

⁵ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Enplegu eta egoera ekonomikoaren arloa.

⁶ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Enplegu eta egoera ekonomikoaren arloa.

⁷ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Enplegu eta egoera ekonomikoaren arloa.

A. TESTUINGURUA ETA ARRAZOAIA

A.1 Erreferentziazko plangintzak	A.2 Bizkaiko gazteen egoera	A.3 Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa
--	---------------------------------------	--

B.1 Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	B.2 Printzipioak
--	----------------------------

B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA

B.3 Helburu estrategikoak	B.4 Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	B.5 Estrategiaren hiru alderdiak	B.6 Jarraipena eta ebaluazioa	B.7 Aginte-taula integrala
-------------------------------------	--	--	---	--------------------------------------

LOTURA-TAULAK

Lotura-taulak 17 GJH GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE 2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

ETXEBIZITZA. *Etxebizitzaren prezioa* bizitza independenterako zuzeneko oztopoa da. Jabetzan⁸ edo alokairuan⁹ etxebizitzaren kostua bere gain hartzeko gazteen ahalegin ekonomikoak batez beste ordainsariaren % 50 gaitzen du. Higiezinaren prezioak igoera eutsia du, eta lan-ordainsariak mantentzen dira. Testuinguru horretan zaila da etxebizitza lortzea. Foruko esku-hartzeak formularik onenak aztertuko ditu gazteek etxebizitza jabetzan edo alokairuan eskuratu ahal izateko.

FAMILIA. *“Erronka Demografikorako 2030 Euskal Strategiaren”* proposamenak argi eta garbi azaltzen du Euskadiko biztanleria-piramidearen aldaketa. Gazteek gero eta seme-alaba gutxiago dituzte, eta guraso izateko adina atzeratzen dute; are gehiago, batzuetan uko egiten diote, beren testuinguruan zailtasun asko dituztelako. Izan ere, gazte gehienek (% 92¹⁰) seme-alabak izan nahi dituzte, baina ekonomia- (% 17) eta kontziliazio-hesiek (% 24) itxaropen horiek betetzea mugatzen dute, EINaren Ugalkortasun Inkestak islatzen duen bezala¹¹. Biztanleriaren eta demografiaren gainbehera arazo bat da, eta pandemiak larriagotu du. Hala, 2020an mila emakume gazteko ugalkortasun-tasa¹² txikiena izan da azken hamarkadan. Bizkaiko Foru Aldundiak protagonismoa izan nahi du erronka honi aurre egiteko orduan. Batetik, jaiotza-tasa sustatzeko tresna fiskalak aztertzen dihardu EZKOko (Euskadiko Zerga Koordinaziorako Organoa) gainerako eragile publikoekin batera. Bestetik, lagunduko zaie familia-ereduei eta indarkeria-egoerek, behar ekonomikoak... bultzatutako larrialdiko egoerei.

⁸ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Emantzipazioaren eta etxebizitzaren arloa.
⁹ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Emantzipazioaren eta etxebizitzaren arloa.
¹⁰ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Demografiaren eta biztanleriaren arloa.
¹¹ Ugalkortasunari buruzko Inkesta (EIN).
¹² Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Demografiaren eta biztanleriaren arloa.

A.1 Erreferentziazko plangintzak	A.2 Bizkaiko gazteen egoera	A.3 Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa
--	---------------------------------------	--

B.1 Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	B.2 Printzipioak
--	----------------------------

B.3 Helburu estrategikoak	B.4 Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	B.5 Estrategiaren hiru alderdiak	B.6 Jarraipena eta ebaluazioa	B.7 Aginte-taula integrala
-------------------------------------	--	--	---	--------------------------------------

Lotura-taulak 17 GJH GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE 2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

2. ardatza. Gazteak gizartea eraldatu eta eraikitzeke prozesuaren katalizatzaile bihurtzea

GIZARTE-ERAIKUNTZA

“Euskadiko gizartea bilakatzeko orduan gazteei protagonismoa ematea”

GIZARTERATZEA	Aukera-berdintasuna bermatzea eta gizarte-larrialdiko egoerei aurre egitea.
ANIZTASUNA	Gazteak irekiagoak eta berdinak izan daitezen sustatzea.
OSASUNA ETA ONGIZATEA	Gazteak beren osasuna zaintzera bideratzea.
KULTURA-NORTASUNA	Kulturaren ikuspegitik gazte dinamikoak eta euskaldunak sortzea.
JASANGARRITASUNA	Garapen jasangarrirako gazteen konpromisoa areagotzea.
PARTAIDETZA	Gazteak ahalduntzea beren testuingurua eta gazteentzako politikak hobetzeko.

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak

B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

GIZARTERATZEA. Covid-19aren pandemia gizarte-bazterketaren arriskua zuten familia eta gazteentzat oztopo garrantzitsua izan da, aurreko krisi ekonomikoaren ondorioak gainditzen ari zirenean. Gutxi gorabehera gazteek osatutako etxeen bostena (% 16¹) pobrezia-egoeran dago, eta *Bizkaia Gazteak 2030* estrategiarako hori lehentasun bat da. Indarkeria matxista eta dibertsitate funtzionala ere kausak dira, eta Bizkaiko Foru Aldundiak aurre egin behar die. Gizarte-arloan etorkizunean esku hartzeko palanka nagusia da Aldundiaren, boluntariotzaren eta elkarte-sarearen arteko lan-dinamika sinergikoa, bereziki desabantailaren egoeran edo egoera kalteberan dauden pertsonen bazterketa prebenitzeko eta bizi-proiektuak nahiz babes-sareak berreraikitzeke.

ANIZTASUNA. Dibertsitatearen alde gizarte irekiagoa sortzeko erakundeen eta elkarten lana gazteengan ere eragin nabaria izaten ari da. Norberaren ideologiatik at, gainerako ideologiekiko (% 27²) eta immigrazioarekiko (% 0,3³) arbuio-jarrerak eta sexu-generoaren identitate desberdinekiko intolerantzia gutxieneko historikoetan daude gazteen artean, nagusiki gazteenen tartean. Etorkizunari begira, gizartea eraldatzeko eta sentibilizatzeko Aldundiak garatutako hezkuntzak gizarte toleranteago baterantz aurrera egitea bultzatu beharko du, baldintza desberdinetako pertsonak gizarteratzean proaktiboago agertuko dena eta pertsona horiek Bizkaiari ematen dioten aberastasunaz harro egongo dena.

Emakumeen eta gizonen arteko berdintasunari dagokionez, nabarmendu behar da, sentibilizazio-lana egin den arren, azken datuek adierazten digutela beharrezkoa dela gazteekin lanean jarraitzea. 2021eko Gazteria eta Generoa Barometroaren arabera, 15 eta 29 urte bitarteko bost mutiletatik batek (gizonezkoak) indarkeria matxista ukatzen du, eta bere iritziz, "asmakizun ideologiko bat da" da, eta pertzepzio hori 2019an % 11tik % 20ra igo da.

Errealitate horrek, emakumeen eta gizonen artean oraindik dauden egiturazko ezberdintasunekin batera, garatu beharreko bidea markatzen digu. Euskal Autonomia Erkidegoko soldata-arrakala, Emakunderen azken datuen arabera, % 22,6koa da, eta zainketen arrakala deritzonaren arabera, etxeko lanak eta zaintzak % 67,2 emakumeek egiten dituzte, % 32,8ren aldean. Errealitate hori emakumeen eta gizonen arteko berdintasunezko errealitatera aldatzea da Bizkaiko Foru Aldundiaren berdintasun-politikaren oinarria, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako 4/2018 Foru Arauan jasotzen den bezala.

¹ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Enplegu eta egoera ekonomikoaren arloa.

² Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Balioen eta jarreraren arloa.

³ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Balioen eta jarreraren arloa.

A.TESTUINGURUA ETA ARRAZOAIA

A.1 Erreferentziazko plangintzak	A.2 Bizkaiko gazteen egoera	A.3 Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa
--	---------------------------------------	--

B.1 Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	B.2 Printzipioak
--	----------------------------

B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA

B.3 Helburu estrategikoak	B.4 Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	B.5 Estrategiaren hiru alderdiak	B.6 Jarraipena eta ebaluazioa	B.7 Aginte-taula integrala
-------------------------------------	--	--	---	--------------------------------------

LOTURA-TAULAK

Lotura-taulak 17 GJH GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE 2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

OSASUNA ETA ONGIZATEA. 2020a gazteen osasunerako arrisku berri batekin etorri da. Osasunari zorrozki begira, covid-19ak gehien kaltetu duen taldea ez izan arren, osasun mentalaren eremuan bere ondorioak izan dituzte (% 10ek antsietatea eta depresioa du⁴) eta jarduera fisikoa eta kirola eten dituzte (% 91ek ohiz egiten du⁵); gertakari horiek kontuan hartu behar dira. Hurrengo urteetan foruko esku-hartzearen ikuspegiak, besteak beste, gazteen bizi-ohitura osasungarriak sustatzeari eta pandemian ezarri diren joera sedentarioak hausteari erreparatuko die. Halaber, sentsibilizazio-neurriak aztertuko dira, arrisku-jokabideei eta bizi-kalitate onerako ohiturei aurre egiteko.

KULTURA-NORTASUNA. Kulturarekin gazteek beren nortasuna eraikitzen dute, inguruko munduarekin elkarrekintzan dihardute eta bizipenak nahiz pertzepzioak adierazten dituzte. Pandemiaren ondorioz, neurri batean kultura kontsumitzeari eta hartan jarduteari utzi zaio denboraldi luze batez. Errealitate horretatik abiatuta, Aldundia lanean ari da jende gehiagok parte har dezan suspertzeko eta kultura-ekosistema sustatzeko, zeinetan profesional gazteek beren proiektuak garatu ahalko dituzten. Era berean, esku-hartze publikoaren helburua izango da gazteen aisialdiko eta astialdiko espazioak, zerbitzuak eta produktuak, bai eta euskara ere hobetzea. Ildo horretatik, Lurraldean hizkuntzaren ezagutza gero eta zabalagoa da, hazkuntza etengabearekin, eta dagoeneko gazteen lau herenek menderatzen dute (% 75⁶ 2019an); kalean erabilerak, ordea, ez du neurri berean aurrera egiten (% 22⁷ 2016an) eta bultzada ematea ezinbestekoa da.

⁴ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Osasunaren eta heriotza-tasaren arloa.

⁵ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Osasunaren eta heriotza-tasaren arloa.

⁶ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Aisialdiaren, kulturaren eta kirolaren arloa.

⁷ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Aisialdiaren, kulturaren eta kirolaren arloa.

A.TESTUINGURUA ETA ARRAZOAIA

A.1 Erreferentziazko plangintzak	A.2 Bizkaiko gazteen egoera	A.3 Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa
--	---------------------------------------	--

B.1 Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	B.2 Printzipioak
--	----------------------------

B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA

B.3 Helburu estrategikoa	B.4 Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	B.5 Estrategiaren hiru alderdiak	B.6 Jarraipena eta ebaluazioa	B.7 Aginte-taula integrala
------------------------------------	--	--	---	--------------------------------------

LOTURA-TAULAK

Lotura-taulak 17 GJH GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE 2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

JASANGARRITASUNA. Garapen jasangarria lehentasunezkoa da Bizkaiko Foru Aldundiarentzat, *Bizkaia Egiten 2019-2023 Agintaldirako Planari* erreparatuz gero. Modu berean, pandemiatik suspertzeko Europar Batasunaren eta *Next Generation*⁸ pizte-funtsen oinarritzko zutabea da. Aldundiak mugikortasunaren eta azpiegituren arloan eskumen ugari du, beraz, motorrik gabeko joan-etorriak bultzatuko ditu, bizikletarekin egindakoaren antzera. Gazteen artean erabilera urria izatetik (% 4k erabiltzen zuen egunero 2016an) 2021eko % 15eko⁹ adierazgarri-ra pasa da. Garraio publikoa egunero erabiltzeari dago-kionez, % 46tik¹⁰ % 67ra gehitu da denboraldi berean, pandemia izan arren, baina ezinbestez jarraitu behar da segurtasun-baldintzetan erabilera errazten eta sentsibilizatzen. *Bizkaia Gazteak 2030* strategiaren norabideak ingurumen-heziketaren garrantziari, erantzunkidetasun-balioak sustatzeari eta bakoitzaren portaera eta kontsumoen aztarna ekologikoaren gainean kontzientzia izateari erreparatuko die.

PARTAIDETZA. Bizkaiko gazteek zeregin aktiboa dute ingurunea hobetzeko orduan: % 44k¹¹ elkarteren batean parte hartzen du eta % 14k¹² boluntariotzalanetan dihardu. Aldundiaren ustez, gazteengan gizabidezko balioak ereiten jarraitu behar dira, eta gizarte-ekarpenari balioa eman behar zaio. Politikan gazteen partaidetzaren ikuspegitik, Europar Batasuna gazteekin elkarrizketa-prozesuak bultzatzen ari da, kalitate demokratikoa nahiz erakundeen gobernantza hobetzeko eta politika publikoak gazteen beharrei, eskeei eta kodeei egokitzeko. Bizkaiko Foru Aldundiak gazteen partaidetzaren inguruko konpromiso hori bere egin du, eta, ondorioz, emaitza onak lortu dira, hala nola pixkana Aldundiek gazteentzat dituzten politiken balorazioa hobetu da 10ren gainean 6ra¹³ iritsi arte eta zerbitzu publikoekiko gogobetetasun-maila handia da (% 95en¹⁴ ustez nahiko edo oso onak dira). Erakunde publiko gisa, gai politikoen kudeaketa dela eta, Aldundiak gazteen interesa sustatuko du, eta partaidetzabideak babestuko ditu. Hori dagoeneko egiten da lankidetzan arituta honako hauekin: Euskadiko Gazteriaren Kontseilua, *Saregileak*, *Dreams-Lab* topaketak gazteak eta administrazioa harremanetan jartzeko, eta entzute aktiboa, Lurraldeko gazteei inkestak eta ikerketak eginda. Hitz gutxitan, gazteak nahasi behar dira Bizkairako, Euskadirako eta Europarako proiektu erkidea eraikitzeke.

⁸ Netx Generation (Europar Batasuna)

⁹ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Jasangarritasunaren arloa.

¹⁰ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Jasangarritasunaren arloa.

¹¹ Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Partaidetzaren eremua.

¹² Gazteen Euskal Behatokia - Estatistikak. Partaidetzaren eremua.

¹³ Euskadiko Gazteen Datuen Aurrerapena 2020 (Gazteen Euskal Behatokia).

¹⁴ Gazteen Erretratuak 2019 (Gazteen Euskal Behatokia).

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2	B.3
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak	Helburu estrategikoak

B.4	B.5	B.6	B.7
Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

B. ESTRATEGIA BIZKAIA GAZTEAK 2030

B.4. Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik

Estrategia Bizkaia Gazteak strategiaren berrikuntza nagusia da gazteak politika publiko guztiaren erdian kokatzea. Protagonismo horretarako bi arrazoi nagusi daude. Lehenengoari erreparatuz gero, gazteak funtsezkoak dira Bizkaia hazteko eta oraingo nahiz etorkizuneko aktiborik onena dira, prestakuntzari, gaitasunei eta sormenari esker. Gogoratu behar da historian hobe prestatuta dauden belaunaldien aurrean gaudela. Bigarrenengoari eutsiz, gazteek gai publikoetan, Lurraldeko erronkei konponbideak ematen eta, beraz, politika publikoetan nahasteko eskubidea dute, baina erantzukizuna ere bai.

A. TESTUINGURUA ETA ARRAZOIA

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak

B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA

B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

LOTURA-TAULAK

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

Ikuspegi hori abiapuntutzat hartuta, politikak garatuko dira...

- **GAZTEETATIK.** Gazteentzako edozein politika zertarako den zehaztu nahi denean, gazteen errealitatean, beharrea eta eskean oinarritu behar da. Foru Aldundiak zenbait sistema ditu entzute aktiborako, eta horiei esker, gazteen eskeak behar bezala eta denbora errealean hautemango dira. *Saregileak* lan egiteko modu horren adierazle nagusiak dira. Pertsona preskriptore hauek profil kezkatia dute, eta gazteen gizarte-sarean oso parte-hartzaileak dira. Beren lankidetzarekin Aldundia zuzenean sar daiteke Lurraldeko gazteen eguneroko bizitzan. Bizkaiko gazteei buruzko 140 adierazletik gorako panelak eta ikerketa soziologikoez, besteak beste, *Gazte Ikusmugak*, gazteen puntu sutsuak identifikatzen lagunduko dute, zuzenean edo zeharka, erantzun ahal izateko.
- **GAZTEEKIN.** Aldundiak politika eta programen bizi-ziklo guztian, diseinutik ebaluaziora bitartean, gazteen partaidetza sustatuko du. Horretarako, zuzeneko partaidetza-mekanismoak abian jarriko dira, hala nola topaketa parte-hartzaileak (*Bizkaia Dreams Lab*¹) eta sare sozialak, edozein pertsonak banaka bere ekarpenak egiteko. Halaber, gazteek zeharka parte hartzea bilatuko da. Xede horrez, elkarte-sarearekin eta Euskadiko Gazteriaren Kontseiluarekin elkarlaneko lana gauzatuko da.

- **GAZTEENTZAT.** *Bizkaia Gazteak* gardentasun-sistema batekin batera dator, garatutako politikei buruz kontu emateko. Gazteentzako programazio guztia gazteen dimentsioko egiturekin alderatuko da, eta beharrezkoak diren eskaerak eta informazioa planteatu ahalko dituzte.

¹ Bizkaia Dreams Lab

A.1 Erreferentziazko plangintzak	A.2 Bizkaiko gazteen egoera	A.3 Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa
--	---------------------------------------	--

B.1 Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	B.2 Printzipioak	B.3 Helburu estrategikoak	B.4 Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik
--	----------------------------	-------------------------------------	--

B.5 Estrategiaren hiru alderdiak	B.6 Jarraipena eta ebaluazioa	B.7 Aginte-territoria integrala
--	---	---

Lotura-territoria 17 GJH GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE 2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA

B.5. Strategiaren hiru alderdiak

Helburu argiak izatea funtsezkoa da edozein politika publiko eraginkortasunez garatzeko, baina lanerako egitura eta prozesu egiaztatuak antolatzea ere oso garrantzitsua da. *Bizkaia Gazteak 2030* strategiaren kasuan, proposatutako sistematika urte askoz foruko sailen, tokiko eragileen (udalak eta eskualdeak) eta gazteen artean hausnarketa eta ahalegina partekatzearen emaitza da. Hiru eragile-talde horiekin politikak antolatu ondoren, beste hainbeste alderditan du bere isla, eta bakoitzean berezko helburuak, egiturak eta lan-tresnak daude.

ALDERDIA	XEDEA	EGITURAK	TRESNAK
ALDUNDIA (Sailak)	Gazteentzat zeharkako politika kudeatzea.	Sailen arteko gaztediaren batzordea. Sailen arteko batzordearen talde teknikoa.	Erronken eta esku hartzeko ildoen dokumentua. Urteko programazioaren dokumentua. Urteko ebaluazioaren dokumentua.
LURRALDEA (Eskualdeak eta udalerrriak)	Gazteentzako politiken lurralde-oreka eta -koordinazioa bermatzea.	Udal Gaztedi. Udal Gaztediren lurralde kontseilua. Udal Gaztediren eskualdeko taldeak.	Gazteen beharrei buruzko txostena. Tokian gazteentzako zerbitzu osoa.
GAZTEAK (Pertsona gazteak)	Gazteentzako politikan gazteen partaidetza sustatzea.	EGKrekin hitzarmena.	Gazte Saregileak. DreamsLab topaketak. Ikerketak.

A.TESTUINGURUA ETA ARRAZOAIA

A.1	A.2	A.3
Erreferentziako plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak

B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA

B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-territoria integrala

LOTURA-TAULAK

Lotura-territoria
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

FORUKO ALDERDIA Bizkaiko Foru Aldundiko sail guztiei dagokie. Bere zeregina da Foru Aldundiak gazteen gaia lantzen duenean osotasuna eta zeharkakotasuna bermatzea edo, beste modu batera esanda, sail guztiek jarduketak gauzatzen dituztela ziurtatzea *Bizkaia Gazteak 2030* strategiako jomugak betetzeko. Alderdi honek paradigma aldatzea dakar, administrazio-organoen esku-hartze isolatuekin, estankoeekin eta arlokakoeekin amaitzeko. Hala, sailen programazioa gazteen erronka handien zerbitzura jartzen du. *Bizkaiko Foru Aldundiko Sailen arteko Gaztediaren Batzordea eta bere Talde Teknikoa sortzeko irailaren 28ko 128/2021 Foru Dekretuak*¹ arautzen dituen kudeaketa-sistema eta egituretan politikak gauzatzen direnean, eraldaketa naturala da. Batzordearen zeregina da Bizkaian gazteentzako politika osoak koordinatzea, monitorizatzea eta ezartzen direnean ebaluatzea. Hala, foruko sailek gazteentzako politikaren bizi-zikloaren kudeaketa partekatzen dute, plangintza estrategikotik hasita neurriak programatu, jarraitu eta ebaluatu arte.

LURRALDE-ALDERDIA. Lurralde plural eta anitzean bizi gara. Desberdintasun demografikoak, ekonomikoak, sozialak eta kulturalak Bizkaia aberasten du, eta, aldi berean, gazteentzako politikak garatze aldera erronka eta aukera bat da. Testuinguru honetan eraikitzen da lurralde-alderdia. Zeregin bikoitza du: batetik, gazteentzako politikan kohesioa dagoela bermatzea (gazteen garapen orekatua Bizkaiko toki guztietan) eta, bestetik, eskualde bakoitzean gazteen berriazko beharrei erantzuten zaiela ziurtatzea. Alderdi honek zainduko du gazteek udalerrri eta eskualde guztietan baliabide eta zerbitzu berdinak eskuratzeko aukera izan dezaten, haien tamaina eta kokapena gorabehera. Alderdi honetarako araudia eta egiturak *Udal Gaztediren funtzionamendu-araudi berria onesten duen urriaren 5eko 132/2021 Foru Dekretuan* berriro dira, etengabeko hobekuntza-lanari esker. Organo honetan tokiko eta eskualdeko erakundeak (udalak, EUDEL, mankomunitateak...) ordezkaturik daude, eta gazteentzako foru politikak eskualde bakoitzeko errealitateei moldatu eta doitzeko balio du. Gainera, funtzio aipagarri bat du, hain zuzen ere, tokiko eragileen artean jardun onak trukatzeko eta konektatzeko gune izatea.

¹ 128/2021 Foru Dekretua, irailaren 28koa, Bizkaiko Foru Aldundiaren Sailen arteko Gaztediaren Batzordea eta bere Talde Teknikoa sortzen duena (Bizkaiko Foru Aldundia).

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

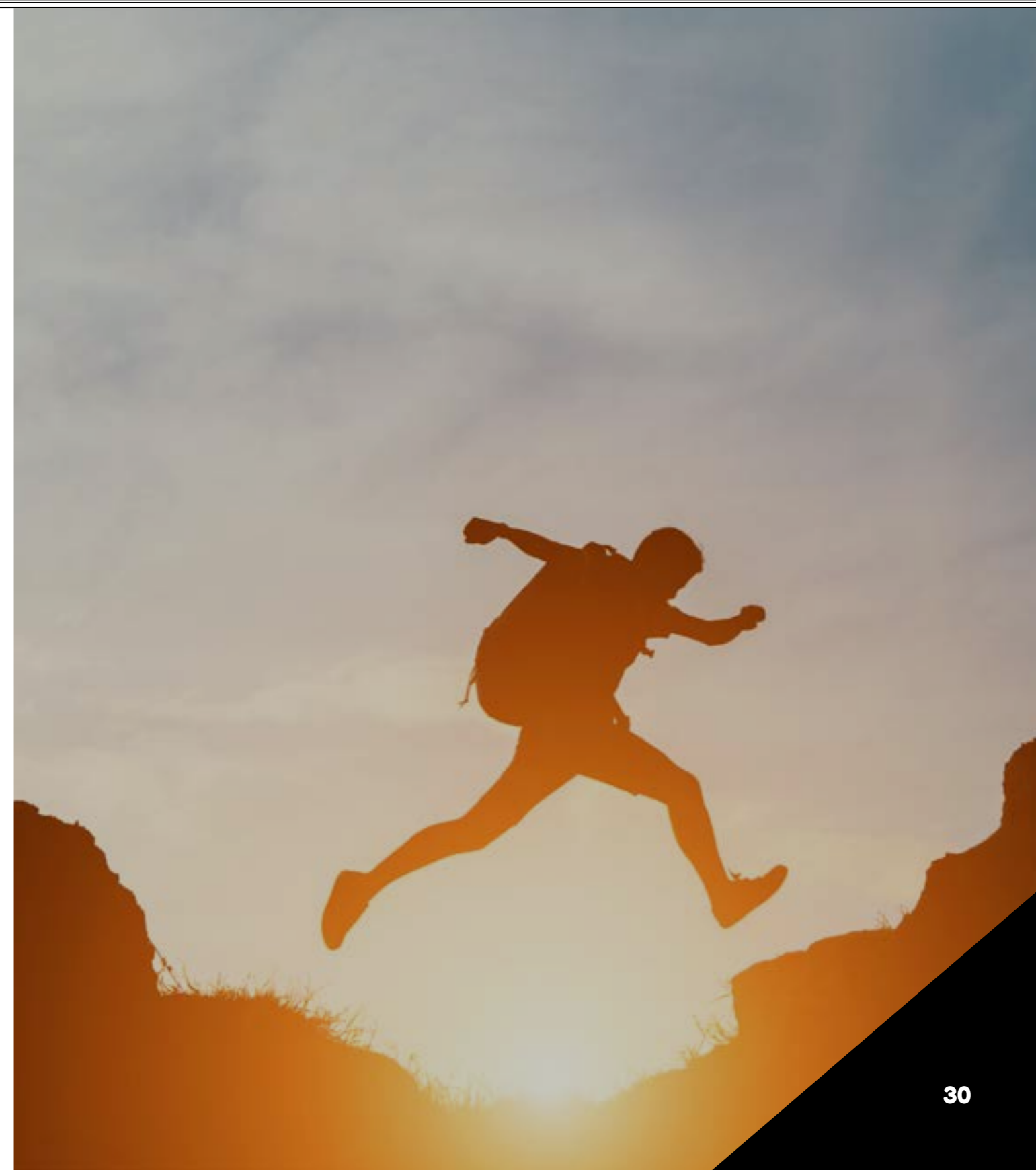
B.1	B.2
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak

B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

GAZTEDI-ALDERDIA. Tradizioz, politika publikoak diseinatzean gazteen inplikazio aktiboa administrazioentzat erronka enkistatua izan ohi da. Gazteak eta erakundeak bereizten dituen hesia funtsatzeko arrazoi nagusiak dira administrazioak gazteen eskeei azaldu dien iragazkortasun urria, botere publikoekin topaketa-guneen defizita, azken erabakiak hartzeko orduan eragin gabezia eta kode nahiz hizkuntza desegokiak erabiltzea gazteentzako zerbitzuak jakinarazten direnean. *Gaztedi Bizkaia 2020* planarekin oztopo horiek eraisten hasi ziren. Euskadiko Gazteriaren Kontseiluarekin lankidetzak, estrategiak ebaluatzean gazteen partaidetzak, *Saregileek*² eta eskualde batzuetan gazteen lehentasunei buruzko solasaldi-prozesuak administrazioaren eta gazteen arteko truke aberasgarria hastea ahalbidetu dute. Lotura sinbiotiko hori, konfiantzazko harreman horiek indartzea prozesu motela da, baina hurrengo hamarkadan asko zainduko da. Aldundiak konpromisoa hartzen du gazteekin konexioa areagotzeko, eta, xede horrez, hausnarketa-, eztabaida- eta aholkularitza-foroak antolatuko ditu, non edozein gaztek edo gazteen elkarte-sarek parte hartu ahal izango duen politika publikoak batera sortzeko eta gazteen eskubideen onurarako foruko programak hobetzeko.

² Gazte Saregileak (Bizkaiko Foru Aldundia).

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak

B.3	B.4	B.5
Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak

B.6	B.7
Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA

B.6. Jarraipena eta ebaluazioa

Gaztediaren arloan egindako esku-hartzeak ezagutzea oinarrizkoa da gazteentzako politiken barnean etengabeko hobekuntza-prozesuetarako eta gazteenganako gardentasuna eraginkortasunez erabiltzeko.

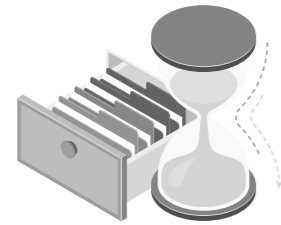
Bizkaia Gazteak strategiaren ebaluazio-sistema 3-3-3-3 sistemaren bidez egituratzen da: 3 denbora-escala, 3 ebaluazio-ikuspegi, 3 informazio-tresna eta ebaluatzeko 3 alderdi.

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2	B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak	Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

Ebaluazioa **hiru denbora-eskalatan** planteatzen da:

- | **Urteko ebaluazioa**, gauzatze-maila eta emaitzak laburtzen dituen.
- | **Bitarteko ebaluazioa** 2025. urtea amaitzen denean. Ebaluazio honek urteko ebaluazioen emaitzak multzokatuko ditu, eta, orokorrean, esku-hartzeen egokitasunari eta eraginari erreparatuko die. Lau urteko ibilbidea nahikoa da *Bizkaia Gazteak* strategiaren lehen etapako balantze adierazgarria egiteko, eta mugarri garrantzitsua izango da programaren egokitasuna eta helburu estrategikoen indarraldia aztertzeke. Beste hitz batzuekin, *Bizkaia Gazteak* estrategia 2022-2025ean izandako testuinguru-aldaketetara egokitzeko unea izango da.
- | **Azken ebaluazioa 2030ean**, hurrengo gazteentzako plangintza estrategikorako ikaskuntza modura.

A.1 Erreferentziazko plangintzak	A.2 Bizkaiko gazteen egoera	A.3 Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa
--	---------------------------------------	--

B.1 Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	B.2 Printzipioak	B.3 Helburu estrategikoak	B.4 Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	B.5 Estrategiaren hiru alderdiak	B.6 Jarraipena eta ebaluazioa	B.7 Aginte-taula integrala
--	----------------------------	-------------------------------------	--	--	---	--------------------------------------

Lotura-taulak 17 GJH GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE 2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

Ebaluazioek **hiru alderdiri buruzko informazioa** emango dute:

- | **Egikaritze-maila eta prozesuak.** Urtero aurrekontuaren eta programaren egikaritze-mailari buruzko datuak aurkeztuko dira. Halaber, lanerako tresnen eta prozesuen funtzionamendua aztertuko da.
- | **Eragina.** Bitarteko eta azkeneko ebaluazioek programek sortutako eraginak azpimarratuko dituzte, eta, horretarako, gazteen errealitateari buruzko adierazle eskuragarriak erabiliko dituzte. Gainera, iturri nagusi izango dira programetako onuradunen, erabiltzaileen eta arduradunen iritziak.
- | **Egokitasuna.** *Gaztedi Bizkaia 2020* strategiaren hobekuntza-arlo bat da politikak eta programak etengabe eguneratzea. Egokitasuna ebaluatzea funtsezkoa da, foruko programek gizartearen beharrei erantzuten dizkieten aldizka ezagutuko baita eta errealitate aldakorrei egokitzeko gomendioak formulatuko baitira.

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak

B.3	B.4	B.5	B.6
Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa

B.7
Aginte-taula integrala

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

Ebaluatzeko honako hiru tresna hauek erabiliko dira:

- | **Ebaluatu eta jarraitzeko tailer parte-hartzaileak.** Foru-, eskualde- eta gaztedi-alderdien egiturek beren hausnarketa-guneak eta ebaluazioa izango dituzte. *Gaztedi Bizkaia* estrategia ebaluatzeko hogeita bat bilera egin ziren. Bilera haietan, ebaluatzeaz gain, gomendioak eman ziren, eta informazioa aberatsa zenez, 2022-2030 denboraldirako tresna mantentzea justifikatzen da.
- | **Berariazko analisia.** *Gazteen Ikusmugaren* gizarte-ikerketako azterketek eta Bizkaiko Foru Aldundiaren bestelako azterketek informazioa biltzen eta gazteen joera adierazgarriak identifikatzen lagunduko dute, beharrezkoa denean.
- | **Adierazleak.** Gazteen egoerari buruz sarreran aipatutakoaren ildotik, Bizkaiko Foru Aldundiak 140 adierazleren panel bateratua du. Hainbat iturritik datoz, eta Bizkaiko gazteen egoera ezagut daiteke. Horrez gain, programa bakoitzak bere adierazle zehatzak ditu. Informazio honi esker, errealitatea zuhur ezagutu ondoren, gazteentzako politikak justifikatuta egongo dira.

A.1	A.2	A.3	B.1	B.2	B.3	B.4	B.5	B.6	B.7	Lotura-taulak
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa	Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak	Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-aula integrala	17 GJH GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE 2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

EMANTZIPAZIOA

PRESTAKUNTZA

- Eskola goiztiar uztearen tasa.
- Goi-ikasketetako titulazioen tasa.
- Hirueledunen tasa.
- Enplegu egokiaren tasa.
- Hezkuntza-sistemaren balorazioa.
- ...

ENPLEGUA

- Langabezia-tasa.
- Behin-behinekotasunaren tasa.
- Lanaldi partzialen tasa.
- Norberaren konturako enplegu-tasa.
- Hilean batezbesteko ordainsari garbia.
- ...

ETXEBIZITZA

- Emantzipazio-tasa.
- Emantzipatzeko batezbesteko adina.
- Alokairuko etxebizitza lortzeko kostua.
- Erositako etxebizitza lortzeko kostua.
- Etxebizitza babestuan bizi diren gazteen tasa.
- ...

FAMILIA

- Ugalkortasun-tasa.
- Lehen seme-alaba izatean amaren batezbesteko adina.
- Emakume bakoitzeko batezbesteko seme-alaben kopurua.
- ...

A.1 Erreferentziazko plangintzak	A.2 Bizkaiko gazteen egoera	A.3 Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa
--	---------------------------------------	--

B.1 Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	B.2 Printzipioak	B.3 Helburu estrategikoak	B.4 Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	B.5 Estrategiaren hiru alderdiak	B.6 Jarraipena eta ebaluazioa	B.7 Aginte-taula integrala
--	----------------------------	-------------------------------------	--	--	---	--------------------------------------

Lotura-taulak 17 GJH GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE 2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

GIZARTE-ERAIKUNTZA

	GIZARTERATZEA	<ul style="list-style-type: none"> • Pobrezia-tasa. • Gazteen etxeetan pobrezia-tasa. • NINI gazteen tasa. • DSBE jasotzen duten gazteen tasa. ...
	ANIZTASUNA	<ul style="list-style-type: none"> • Laneratzean genero-diskriminazioaren pertzepzio-tasa. • Etxeko lanetan genero-arrakala. • Gaez kalean ibiltzeko beldurra duten emakumeen tasa. • Indarkeria matxistaren tasa. • Atzerritar gehiegi egotearen pertzepzio-tasa. ...
	OSASUNA ETA ONGIZATEA	<ul style="list-style-type: none"> • Osasun txarraren prebalentzia. • Arazo kronikoen prebalentzia. • Obesitate-tasa. • Jarduera fisikoaren tasa. ...
	KULTURA-NORTASUNA	<ul style="list-style-type: none"> • Euskara ezagutzen duten gazteen tasa. • Lagunekin euskara erabiltzen duten gazteen tasa. • Arte-jarduerak egiten dituztenen tasa. • Kultur-ekitaldietara joatearen tasa. • Aisialdi digitalaren tasa. ...
	JASANGARRITASUNA	<ul style="list-style-type: none"> • Garraio publikoa egunero erabiltzearen tasa. • Bizikleta egunero erabiltzearen tasa. • Kontsumo jasangarriaren tasa. ...
	PARTAIDETZA	<ul style="list-style-type: none"> • Asoziazionismoaren tasa. • Boluntariotzaren tasa. • Gai publikoetan parte hartu nahi dut. • Gaztediaren arloan Aldundiaren zereginaren balorazioa. • Gaztediaren arloan udalen zereginaren balorazioa. • Zerbitzu publikoen balorazioa. ...

A. TESTUINGURUA ETA ARRAZOAIA

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA

B.1	B.2	B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak	Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala

LOTURA-TAULAK

Lotura-taulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

Azkenik, *Bizkaia Gazteak 2030* strategiaren hiru alderdiak (aldundia, eskualdea, gaztedia) kontuan hartuta, bakoitzaren **funtzionamendua ebaluatuko** da. Bitarteko eta azkeneko denboraldietan aztertuko da alderdien egiturek eta tresnek behar bezala funtzionatzen duten eta foru-araudiak ematen dizkien helburuak bete dituzten.

A.1	A.2	A.3
Erreferentziazko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa

B.1	B.2	B.3	B.4	B.5	B.6	B.7
Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak	Helburu estrategikoak	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-aula integrala

Lotura-aulak
17 GJH
GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE
2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

B. BIZKAIA GAZTEAK 2030 ESTRATEGIA

B.7. Aginte-aula integrala

Bizkaiko Foru Aldundiak, Gazteriaren Unitatearen bidez, **aginte-koadro integral bat eraiki du Bizkaia Gazteak 2030 monitorizatzeko**. Tresna horren jatorria 2017an egindako adierazleen panela da, eta estrategia honen arkitekturara, 2 ardatz estrategikoetara eta 10 helburuetara egokituta dago. Aginte-aulako erreferentzia guztiek kalitate-irizpideak betetzen dituzte (egonkortasuna, aldizkakotasuna, konparagarritasuna), eta iturri ofizialetatik datoz, besteak beste, Gazteen Euskal Behatokitik, EUSTATetik, INEtik eta Eusko Jaurlaritzaren sailletako estatistika-organoetatik.

Haren osaerari dagokionez, **aginte-aulak 16 adierazle ditu**. Horietako hiru erreferentziazko adierazleak dira, eta horiek dira, hain zuzen ere, garrantzitsuenak, Bizkaia Gazteak 2030en helburu nuklear eta lehentasunezkoei erantzuten baitiete. Gainerako 13ek hamar helburu estrategikoak estaltzen dituzte.

Adierazle bakoitzak 2025erako atalase desiragarri bat du, Bizkaia Gazteak 2030en indarraldiaren erdia, alegia. Atalaseak finkatze aldera, Gazterian espezializatutako unitateak honako irizpide hauek erabili ditu:

- Erreferentziako **beste plangintza batzuetan ezarririk dauden helburuak**.
- **Egungo abiapuntuko egoera eta adierazle bakoitzaren joera**.
- **COVID-19aren pandemiaren ondoreak eta osasun-murrizketak**.
- Alderdi guztietan dagoen **egungo egoera hobetzeko filosofia eta bokazioa**, ikuspegi posibilista batetik, baina baita zorrotza eta erronkei itzuri egiten ez dien ikuspegitik ere.

Ezarririk dauden helburuak betetzeak esan nahiko luke foru plangintzak, tokikoekin, autonomikoekin, estatukoekin eta Europakoekin batera, lagundu egiten duela Bizkaiko gazteen aurrerabidean.

A.1 Erreferentziazko plangintzak	A.2 Bizkaiko gazteen egoera	A.3 Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa
--	---------------------------------------	--

B.1 Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	B.2 Printzipioak	B.3 Helburu estrategikoak	B.4 Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	B.5 Estrategiaren hiru alderdiak	B.6 Jarraipena eta ebaluazioa	B.7 Aginte-taula integrala
--	----------------------------	-------------------------------------	--	--	---	--------------------------------------

Lotura-taulak 17 GJH GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE 2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

ERREFERENTZIAZKO ADIERAZLEAK

Estrategiaren helburu nuklear eta lehentasunekoei erantzuten diete

		AZKEN DATUA	2025eko ATALASEA
1. ARDATZA EMANTZIPAZIOA	Emantzipazio-tasa	% 32,9 (2020)	% >40 Ehuneko hori jatorrizko etxetik kanpo biziko diren 18-34 urte bitarteko pertsonei dagokie.
	Emantzipatzeko batez besteko adina	30,0 urte (2020)	<29 urte Ehuneko hori gazteak emantzipatuko diren batez besteko adinari dagokio.
2. ARDATZA GIZARTE-ERAIKUNTZA	Gai publikoetan parte hartzeko nahia	% 55,3 (2020)	% >60 Ehuneko hori gai publikoetan gehiago parte hartu nahi duten gazteei dagokie.

A.1	A.2	A.3	B.1	B.2	B.3	B.4	B.5	B.6	B.7	Lotura-taulak
Erreferentziatzeko plangintzak	Bizkaiko gazteen egoera	Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa	Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	Printzipioak	Helburu estrategikoa	Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	Estrategiaren hiru alderdiak	Jarraipena eta ebaluazioa	Aginte-taula integrala	17 GJH GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE 2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ

GOIBURUKO ADIERAZLEAK

Helburu estrategikoei dagozkie

		AZKEN DATUA	2025eko ATALASEA
1. ARDATZA EMANTZIPAZIOA	Egokitutako enpleguaren tasa	% 75,2 (2020)	%>80 Ehuneko hori beren prestakuntzarekin oso lotuta edo nahiko lotuta dagoen lanpostua izango duten gazteei dagokie.
	Langabezia-tasa	% 23,3 (2020)	%<20 Ehuneko hori langabezian egongo diren gazteei dagokie.
	Etxebizitza ordaintzeko gehiegizko ahalegin ekonomikoa	% 19,3 (2019)	%<17 Ehuneko hori diru-sarreraren % 40 baino gehiago hipoteka edo alokairua ordaintzeko erabili beharko duten gazteei dagokie.
	Amaren batez besteko adina lehen seme-alaba izatean	32,4 (2020)	<31 urte Emakumeek lehen umea izaten duten batez besteko adina izango da.
2. ARDATZA GIZARTE-ERAIKUNTZA	Benetako pobrezia-tasa	%6,3 (2020)	%<6 Oinarrizko premiak behar bezala ez betetzeko arriskua duten gazteen ehunekoia izango da.
	Intolerantzia ideologikoa	%26,7 (2020)	%<15 Ideia, sinesmen edo balio desberdinak dituzten pertsonekin oso haserre edo nahiko haserre dauden gazteen ehunekoia izango da.
	Emakumeen aurkako indarkeriaren tasa	‰ 7,9 (2020)	‰ <7 Indarkeria matxistagatik salaketaren bat jarri duten emakumeen tasa izango da.
	Sexu bereko pertsonak ezkontzearen aldeko tasa	% 97,8 (2020)	%>98 Bikote mota eta ezkontza mota guztiak aho batez onartuko dira.
	Etorkinak sartzeari uko egitearen tasa	% 0,3 (2020)	%<1 Immigrazioaren ekarpen positiboari buruzko adostasuna egongo da aurrerantzean ere.
	Antsietate- eta depresio-tasa	% 9,9 (2018)	%<10 Aurreko hilabetean depresio- edo antsietate-arazoak izan dituzten gazteen tasa izango da.
	Lagunekin euskara erabiltzen duten gazteen tasa	% 22 (2016)	%>25 Lagunekin lehentasunez euskaraz edo euskaraz zein gaztelaniaz hitz egiten duten gazteen ehunekoia izango da.
	Kontsumo iraunkorraren indizea	% 40,7 (2021)	%>45 Honako bost jokaera iraunkor hauetatik lau ohiko moduan egiten dituzten gazteen ehunekoia izango da: ontzi gutxirekin erosten saiatzea, norberaren poltsa eramatea, zaborra bereiztea...
Boluntarioen tasa	% 11,4 (2021)	%>14 Boluntario-lanak egin ohi dituzten gazteen ehunekoia izango da.	

GJHEN, EUROPAKO XEDEEN ETA BIZKAIA EGITEN PROGRAMAREN LOTURA-TAULAK

- 17 GJH-EI EGINDAKO EKARPENA (Maila Anitzeko Agenda Euskadi Basque Contry 2030)
- GAZTERIAREN EUROPAKO 11 HELBURUEI EGINDAKO EKARPENA
- BIZKAIA EGITEN 2019-2023KO 4 ARDATZEI EGINDAKO EKARPENA

A.1 Erreferentziazko plangintzak	A.2 Bizkaiko gazteen egoera	A.3 Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa
--	---------------------------------------	--

B.1 Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	B.2 Printzipioak	B.3 Helburu estrategikoak	B.4 Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	B.5 Estrategiaren hiru alderdiak	B.6 Jarraipena eta ebaluazioa	B.7 Aginte-taula integrala
--	----------------------------	-------------------------------------	--	--	---	--------------------------------------

GJHen, Europako xedeen eta Bizkaia egiten programaren lotura-taulak

17
GJH

17 GJH-EI EGINDAKO EKARPENA (Maila Anitzeko Agenda Euskadi Basque Contry 2030)

HELBURU ESTRATEGIKOA

17 GJH-EI EGINDAKO EKARPENA (Maila Anitzeko Agenda Euskadi Basque Contry 2030)

	1 PROIEKTU DESGERTZETA	2 OSASUNA EZ ZAILA	3 OSASUNA ETA ONGIZATEA	4 BALIABIDE OHIKO NEZAKUNTZA	5 GENDER-BERDINTASUNA	6 ERREKURTU OHIKO ETA SANGAHEHARRA	7 ENERJIA EGOKIAKIN ERABILTZEAREN ERAGINKORTASUNA	8 LAN DIRUA ETA HAZKUNTZA EKONOMIKOA	9 INDUSTRIAL, SERBITZUEN ETA KAPAZITATEAREN ERAGINKORTASUNA	10 BERGINTZA	11 DIRUA ETA ERAGINKORTASUNA	12 ERREKURTU OHIKO ETA SANGAHEHARRA	13 HERRI BARRUTIAK	14 HERRI BARRUTIAK	15 LANDIRUA	16 DIRUA, JUSTIZIA ETA INSTITUZIOEN ERAGINKORTASUNA	17 HERRI BARRUTIAK
Prestakuntza				🍁				🍁									
Enplegua		🍁						🍁									
Etxebizitza											🍁						
Familia					🍁												
Inklusioa	🍁									🍁							
Aniztasuna				🍁	🍁					🍁						🍁	
Osasuna eta ongizatea			🍁														
Nortasuna eta Kultura											🍁						
Iraunkortasuna											🍁	🍁			🍁		
Parte-Hartzea										🍁	🍁					🍁	🍁

A.1 Erreferentziazko plangintzak	A.2 Bizkaiko gazteen egoera	A.3 Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa	B.1 Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	B.2 Printzipioak	B.3 Helburu estrategikoak	B.4 Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	B.5 Estrategiaren hiru alderdiak	B.6 Jarraipena eta ebaluazioa	B.7 Aginte-taula integrala	Lotura-taulak 17 GJH GAZTERIAREN EUROPAKO 11 XEDE 2019-2023ko BIZKAIA EGITEN 4 ARDATZ
--	---------------------------------------	--	--	----------------------------	-------------------------------------	--	--	---	--------------------------------------	---

GJHen, Europako xedeen eta Bizkaia egiten programaren lotura-taulak

GAZTERIAREN EUROPAKO 11 HELBURUEI EGINDAKO EKARPENA

HELBURU ESTRATEGIKOA	GAZTERIAREN EUROPAKO 11 HELBURUEI EGINDAKO EKARPENA										
Prestakuntza											
Enplegua											
Etxebizitza											
Familia											
Inklusioa											
Aniztasuna											
Osasuna eta ongizatea											
Nortasuna eta Kultura											
Iraunkortasuna											
Parte-Hartzea											

A.1 Erreferentziazko plangintzak	A.2 Bizkaiko gazteen egoera	A.3 Gaztedi Bizkaia 2020ren ebaluazioa
--	---------------------------------------	--

B.1 Erronkei erantzutea. Bizkaia Gazteak 2030en bi ardatz estrategikoa	B.2 Printzipioak
--	----------------------------

B.3 Helburu estrategikoak	B.4 Gobernantza-eredua. Gazteekin, gazteentzat eta gazteetatik	B.5 Estrategiaren hiru alderdiak	B.6 Jarraipena eta ebaluazioa	B.7 Aginte-taula integrala
-------------------------------------	--	--	---	--------------------------------------

GJHen, Europako xedeen eta Bizkaia egiten programaren lotura-taulak

BIZKAIA EGITEN 2019-2023KO 4 ARDATZEI EGINDAKO EKARPENA

HELBURU ESTRATEGIKOA	BIZKAIA EGITEN 2019-2023KO 4 ARDATZEI EGINDAKO EKARPENA			
	ENPLEGU ETA JARDUERA EKONOMIKO GEHIAGO ETA HOBEAK	PERTSONAK ETA AUKERABERDINTASUNA	MUGIKORTASUNA ETA JASANGARRITASUNA	BIZKAIA MODERNO ETA IREKIA
Prestakuntza				
Enplegua				
Etxebizitza				
Familia				
Inklusioa				
Aniztasuna				
Osasuna eta ongizatea				
Nortasuna eta Kultura				
Iraunkortasuna				
Parte-Hartzea				

